

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของนักศึกษาพยาบาล
และอาจารย์พยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค
มหาวิทยาลัยพายัพต่อการดูแลตนเองของประชาชน

*Factors Associated with self-Care Attitude
of The Baccalaureate Nursing Students
and The Faculty Members at Mc Cormick Faculty of Nursing.
Payap University*

โดย
ผ่องพรรณ กาอ่องดี

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยพายัพ

ประจำปี พ.ศ. 2536

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ พันธชาติ อาจารย์ ดร. ประเวศน์ คีตอ่าน ที่ให้คำแนะนำชี้แนวทางในการทำงานวิจัยนี้ ตลอดจนให้กำลังใจโดยตลอดของการดำเนินการวิจัย ตลอดจนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยพายัพที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์เจนศิริ จันทรศิริ และอาจารย์นิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล ที่ให้ความช่วยเหลือตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถาม และให้แนวทางในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ตลอดจนกรุณาวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยคอมพิวเตอร์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์และขอบคุณนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการทำการวิจัยครั้งนี้ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ดร. นิมนวล ศรีจาด ที่กรุณาให้คำแนะนำ ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และที่สำคัญให้กำลังใจโดยตลอด และยังช่วยตรวจสอบแก้ไขและให้แนวทางในการปรับปรุงงานวิจัยนี้

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุพการี คุณแม่กรองคำ กาวีวงศ์ ผู้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุน และให้กำลังใจ ขอมอบคุณประโยชน์ที่เกิดจากงานวิจัยนี้แด่บิดา มารดา คณาจารย์ นักศึกษา และผู้มีพระคุณทุกท่านแม้ไม่ได้เอ่ยนาม

ผ่องพรรณ กาวีวงศ์

ประวัติการศึกษาและการทำงานของผู้วิจัย

ผู้วิจัย น.ส. ผ่องพรรณ กาวิวงศ์

การศึกษา

พ.ศ. 2526 วท.บ. (การพยาบาลและผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ

พ.ศ. 2530 วุฒิบัตรการพยาบาลออร์โทปิดิกส์และรีแฮบิลิเตชัน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2533 วทม. (Ambulatory care nursing) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2527-2528 พยาบาลประจำการ แผนกผู้ป่วยหนัก (ICU) โรงพยาบาลแมคคอร์มิค

พ.ศ. 2528-ปัจจุบัน อาจารย์ประจำฝ่ายการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ

ทุนวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ จ.เชียงใหม่

ชื่องานวิจัย "ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของนักศึกษาพยาบาล
และอาจารย์พยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค
มหาวิทยาลัยพายัพ ต่อการดูแลตนเองของประชาชน"

ผู้วิจัย ผ่องพรรณ กาวีวงศ์

ทุนวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติระหว่างนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1,2,3,4 และอาจารย์พยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ต่อการดูแลตนเองของประชาชน และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการดูแลตนเองนั้นๆ รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกคนด้านสุขภาพในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจำนวน 53,55,46,39 และ 25 คน ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างได้นำมาจากการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้วัดเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนโดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชน ของสมจิต หนูเจริญกุล (2532) ที่สร้างขึ้นโดยเอเวอร์และคณะ (1985) และวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกคน โดยใช้แบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกคนด้านสุขภาพที่สร้างโดย วอสสตัน และคณะ (Wallston, et.al. 1978)

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่วางไว้พอสมควร กล่าวคือเจตคติต่อการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้นตามลำดับชั้นปี และของอาจารย์พยาบาลสูงกว่านักศึกษาทุกชั้นปี ยกเว้นของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กลับต่ำลง แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ในวิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนในกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์พอสมควร ในด้านความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกคนด้านสุขภาพนั้น พบว่าทั้งกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงกว่า ความเชื่ออำนาจผู้อื่นและความเชื่ออำนาจความบังเอิญ ความเชื่ออำนาจภายในตนเองยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชน ส่วนความเชื่ออำนาจผู้อื่นและความเชื่ออำนาจความบังเอิญของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการดูแลตนเองพอสมควร โดยสรุปแล้วประสบการณ์ในวิชาชีพพยาบาล และความเชื่อทั้ง 3 ด้าน สามารถทำนายเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนพอสมควรเช่นกันทั้งนี้อาจมีปัจจัยอื่นภายนอกเข้ามามีบทบาทก็อาจเป็นไปได้

Research Factors Associated With self-Care Attitude of The Baccalaureate
Nursing Students and The Faculty Members at Mc Cormick Faculty of Nursing,
Payap University

Researcher phongpun kaweeewong

Scholar Research and Development institute, payap University

Abstract

This research is a descriptive study of the attitudes of the nursing students and faculty in Mc Cormick faculty of Nursing, Payap University about people's Self-Care including their Health Locus of control, how they make health decisions.

The questionnaire was administered to 193 nursing Students from all 4 years and 25 of their nursing instructors. Purposive sampling was chosen to provide inclusive the instruments used were pretested and published in Self-care (31 items) and Health Locus of Control (18 items), established reliability (.68) and validity. The questionair was distributed to nursing student and faculty 73 percent of the questionair was returned

The hypothesis of this study was accepted and the results were that the students' attitudes towards people's self-care increased according to the years of their study, except the fourth year, and the instructors attitudes were the highest. The more exposure to nursing positively related to the attitude towards people's self-care. This study also found that both the students and instructors believe in the Internal control was positively related to the students' attitude about people's self-care. The External and Incidental control however were negatively related to the students' attitudes of people's self-care. Consequently the exposure in nursing and the Health Locus of Control can help to predict the attitudes people's self-care, but there might be other factors that involved.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
ประวัติการศึกษาและการทำงานของผู้วิจัย	ข
บทคัดย่อ	ค
Abstract	ง
บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
สมมุติฐาน	3
ประโยชน์คาดว่าจะได้จากงานวิจัย	3
นิยามตัวแปร	4
บทที่ 2	
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเจตคติ	8
ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดและการเปลี่ยนแปลงเจตคติ	8
ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกบนด้านสุขภาพ	10
ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนกับตัวแปรที่ศึกษา	12
ประสบการณ์ในวิชาชีพพยาบาล	12
ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกบนเกี่ยวกับสุขภาพ	13
บทที่ 3	
วิธีดำเนินงานวิจัย	15
ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	15
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	15
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	16
การเก็บรวบรวมข้อมูล	16
การวิเคราะห์ข้อมูล	17

บทที่ 4 บทการวิจัย	18
ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	18
ผลการเปรียบเทียบความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน	22
ผลการศึกษาความสัมพันธ์	23
อภิปรายผล	25
เจตคติต่อการดูแลตนเอง	25
ข้อจำกัดของงานวิจัย	27
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	28
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	28
เจตคติต่อการดูแลตนเอง	28
ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนด้านสุขภาพ	28
ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนด้านสุขภาพต่อ	
เจตคติต่อการดูแลตนเอง	28
ข้อเสนอแนะ	29
บรรณานุกรม	31
ภาคผนวก	35

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	19
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1-4 และอาจารย์พยาบาล ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว	21
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนความเชื่ออำนาจภายในตน ความเชื่ออำนาจผู้อื่น และความเชื่ออำนาจความบังเอิญของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 และ อาจารย์พยาบาลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ	22
ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประสบการณ์ในวิชาชีพพยาบาล ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ความเชื่ออำนาจผู้อื่น และความเชื่อ อำนาจความบังเอิญกับเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนของ กลุ่มนักศึกษาพยาบาลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	23
ตารางที่ 5 ผลการทำนายเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชน จากประสบการณ์ ในวิชาชีพพยาบาล ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ความเชื่ออำนาจผู้อื่น และความเชื่ออำนาจความบังเอิญ โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบ ทุกตัวแปร	24